

Juhani Simojoki
Muisteltuja kunnioittaen

Muisteltuja kunnioittaen

Juhani Simojoki

MUISTELTUJA KUNNIOITTAEN

*Toiset ovat tehneet työn, mutta te pääsette
korjaamaan heidän vaivannäkönsä hedelmät.*

Johanneksen evankeliumi 4:38

© 2014 Juhani Simojoki

Toimittanut Anna Simojoki

Kustantaja: BoD –Books on Demand, Helsinki,

Valmistaja: BoD –Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 9789523184053

Sisällys

1 Lapsilleni ja heidän perhekunnilleen.....	9
2 Ne, jotka suuresta ahdistuksesta tulivat.....	10
3 Pohjalaisia pappeja ja lukkareita	11
4 Niilo Iisakki Simelius opin tiellä.....	14
5 Snellmanit tulevat tarinaamme	15
6 Geneettisestä ja sosiaalisesta perimästä.....	20
7 Iikan ja Sofian perhe.....	21
8 Rinkiset Saimaan rannoilta.....	25
9 Lindqvistit Pohjanlahden rannalta.....	27
10 Monen surun perhe.....	32
11 Ukki, mummi ja mummila	34
12 Tätejä ja setiä Rinkisten joukosta.....	39
13 Ensimmäinen sukupolvi Simojokia.....	45
14 Rakastettu Rakel-täti	47
15 Elias-setä, suomalainen Brand.....	51
16 Miika setä ja Aune.....	58
17 Arvin tie kääntyi Savoona.....	60
18 Serkuiksi kutsuttuja Simeliuksia	61
19 Rakkaus syttyi Kuopiossa.....	63
20 Syvänniemen pappilassa.....	65

21 Ystäviä ja vieraita	69
22 Lapsi vanhan mallin maailmassa	73
23 Koulusta ja koululaisen itsetunnosta	77
24 Talvisota ja lyhyt rauha	81
25 Kuopion yhteiskouluun.....	82
26 Kiuruvedelle	84
27 Kiuruveden keskikoulussa	86
28 Herännäisyyden perintö	91
29 Sodan sävyjä poikavuosina.....	93
30 Raahe, kolmen talven kotipaikka.....	96
31 Työmies	103
32 Uran valinta	105
33 Kontrapunktin tavoittelua opiskeluvuosina	109
34 Teologiaa	110
35 Körttikoti	118
36 Sotilas ja pappi.....	126
37 Tuomiokapituli ja sen piispa.....	129
38 Huolta, surua ja iloa perheessä	132
39 Sodan kokeneessa Saksassa.....	134
40 Pikavisiitti Karjalaan	139
41 Oulujärven eteläreunalle.....	141
42 Kiuruvesi 1950-luvulla	145

43 Seurakunnan kaitsijat.....	156
44 Irtaantuminen Kiuruvedeltä.....	158
45 Kirkon ja ylioppilaskunnan pappi.....	160
46 Syntipukiksi kristilliseen ylioppilasliittoon	169
47 Protestanttinen konservatismi.....	173
48 Tukijoita kristillisessä ylioppilasliitossa.....	179
49 Kansainvälisiä suhteita	181
50 Suunnan etsintää.....	186
51 Äitiä muistellen	188
52 Tunteen ja järjen liitto	191
53 Vuodet 1965–1967 Kloorantiellä.....	197
54 Tiedottajana ja toimittajana Helsingissä.....	202
55 Tuomiokapitulien arvostelua	209
56 Poliitiikka.....	212
57 Perheestä ja sen ystävistä.....	215
58 Meidän ulkomaamme oli Ranska	219
59 Kodista kotiin	223

1 Lapsilleni ja heidän perhekunnilleen

Kirjoitan näitä muisteluja lasteni pyynnöstä 80 vuotta täytettyäni. Niistä ei synny yhtenäistä eikä aukotonta eikä varsinkaan objektiivista kertomusta. Alun alkaenkin olen nähnyt ja kokenut sen, minkä halusin ja osasin nähdä, ja sillä tavalla, miten sen ymmärsin ja itselleni tulkitsin.

Eri ihmiset kokevat saman asian aina eri tavalla. Jälkeenpäin muisti valikoi sen, minkä muistaa ja minkä unohtaa. Myöhemmät tapahtumat ja kokemukset muuntavat vielä muistissa säilynyttä, ennestäänkin rajoittunutta ja subjektiivista aineistoa. Se muotoutuu helposti muistelijaa miellyttäväksi, hänen kokemuksiinsa sopivaksi, enemmän tai vähemmän epäluotettavaksi. Kirjalliset lähteet, kirjeet ja päiväkirjat olisivat parempaa aineistoa, mutta niitä minulla on vähän.

Edellä sanottua korostaen pyrin kertomaan mitä tapahtui todella. Tiedän sen jäävän pyrkimykseksi. Valikoin kertomani se mukaan, minkä arvelen kiinnostavan lapsiani ja kuvaavan heidän isänsä suvun tarinaa. Muistelen myös pikkuasioita ja jätän mainitsematta suuria. Kerron mitä kirjoittaessa mieleen tuli, enkä ole tarkka siitä, että se aina olisi oikeassa järjestyksessä.

Aluksi kerron isovanhempieni Iikka Simeliuksen ja Sofia Snellmanin sekä Pekka Rinisen ja Astrid Lindqvistin ynnä heidän sukujensa tarinat 1900-luvun loppupuolelle asti. Näin lukija tietää, mistä vanhempani tulivat. Sitten vasta lähdän kuvailemaan heidän avioliittoaan ja omaa elämääni. Välillä hypähtelen vuosikymmenten yli edestakaisin.

Olisi hauska tietää, millä tavalla edesmenneet ihmiset pohjimmiltaan elämän kokivat, mutta se ei ole mahdollista. Me voimme aavistella, ja meidän on viisasta pidättäytyä yli-mielisestä analysoinnista. Välistä he tulevat lähelle, mutta sitten häipyvät peruuttamattomasti omaan aikaansa.

2 Ne, jotka suuresta ahdistuksesta tulivat

Ensimmäinen tunnettu isäjohtoisen ketjun esi-isäni on Juhana Simi, kaupunkiporvariston jäsen, maanviljelijä ja mahdollisesti myös laivuri Raahesta tai alkujaan Saloisista. Raahe perustettiin Saloisten pitäjään 1648/1649. Juhana lienee syntynyt 1620- tai 1630-luvulla. Hänen poikansa Hendrich Simi eli 1658–1710. Hänen puolisonsa oli Kristiina Kemi (k. 1714), raahelaisen porvarin tytär.

Heidän poikansa Hendrich tai Henrik syntyi 1677 ja kuoli Ylivieskan kirkkoherrana 1716. Hän opiskeli Uppsalan yliopistossa ja otti nimen Simelius. Myös hänen parikymmentä vuotta nuorempi veljensä Jakob käytti Simelius-nimeä raahelaisena porvarina, mutta Henrik on esi-isäni.

Nämä ihmiset elivät vaikeina aikoina. Vuosina 1695–97 oli Suomessa nälänhätä, ehkä historiamme suurin katastrofi. Väkiluvusta hävisi kolmasosa. Mistään muusta Euroopan maasta ei tiedetä tällaisesta luvusta. Heti sen jälkeen alkoi sota, jossa vastuuton ”sankarikuningas” Kaarle XII hävitti armeijansa ja maansa suurvalta-aseman.

Venäjä hyökkäsi Suomeen ja valloitti sen vuodesta 1713 alkaen. Vaikeimmat vuodet olivat 1714–1717. Tsaari määräsi, että Pohjanmaan rannikko on kymmenen peninkulman syvyydeltä hävitettävä. Kertomukset isostavihasta ovat julmia. Kasakat tapoivat, polttivat ja kiduttivat ihmisiä kauhistuttavasti, veivät lapsia ja miehiä Venäjälle orjuuteen, raiskasivat naiset ja ryöstivät elintarvikkeet ja arvokkaat tavarat.

Hendrich Simelius oli yksi niistä harvoista papeista, jotka eivät paenneet sotaa Ruotsiin. Hän oli tullut kirkkoherra Johan Salongiuksen apulaiseksi Ylivieskaan ja tämän kuoltua kirkkoherraksi. Hän otti vaimokseen Margareta Salongiuksen, joka oli syntynyt 14.9.1698. Heidät vihittiin 19.3.1712. Nuori rouva oli siis 13-vuotias ja synnytti esikoispojan Johan Hendrichin 6.11.1712, siis 14-vuotiaana. Tuntuu uskomattomalta, mutta kirkonkirjoja pitivät hänen isänsä ja miehensä. Miksi he olisivat väärentäneet päivämääriä? Margareta synnytti vielä tytön 1714, mutta kuoli samana vuonna. Tytär kuoli 2-vuotiaana. Margareta-rouvan äiti oli kuollut muutamia päiviä ennen tyttärensä häitä 1712, ja Ylivieskaan paennut Hendrichin äiti 1714. Hendrich itse kuoli 1716.

Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan kuraattori Esko Similä puhui minulle usein siitä, että olemme samaa lähtöä. Raahesta Similätkin polveutuvat. Sopii kuitenkin muistaa, että jos seuraamme myös äitien sukupuuta, minulla on teoreettisesti 512 esivanhempaa siltä sukupolvelta, johon porvari Hendrich Simi kuului. Juhanan tasolta heitä on yli

tuhat ja ensimmäisen Simeliuksen tasolta 256. Minkä verran minussa on Simien ja Simeliusten geenejä?

Olli Halkka on kirjoittanut *Simeliana*-kirjaan artikkelin Suvun juuret, jossa on käsitelty Simeliusten vaimojen sukutaustoja runsaasti nimiä ja sukuja mainiten. Sekin artikkeli on näyttöä siitä, miten kapea-alaista isäjohtoinen sukututkimus on. Toki on myönnettävä, että sosiaalinen perimä, suvun traditiot ja tavat, erityisesti ammatinvalinnat, oikeuttavat pitämään isäjohtoisia linjoja kiinnostavimpina etenkin kaukaisien esivanhempien elinajoista kerrottaessa. Minun esiäitini ovat Margareta Salingiusta lukuun ottamatta joutuneet lähtemään kodeistaan Simeliusten luokse ja sopeutumaan heihin.

3 Pohjalaisia pappeja ja lukkareita

Nuorena kuolleilta Margaretalta ja Hendrichiltä jäi kaksivuotias poika Johan Henrik (1712–1791). Hänestä tuli, varmaankin sukulaisten kasvattamana, pappi. Havaitsin kerran Rantsilan kirkon kellotapulissa, että yhdessä kellossa oleva teksti kertoo kellon valetuksi Johannes Simeliuksen ollessa Rantsilan kappalaisena. Se oli ensimmäinen sukuni monista yhteyksistä Rantsilaan.

Vanhoilla päivillään Johan Henrik tuli Saloisten ja samalla Raahen kirkkoherraksi. Virkauransa hän oli aloittanut Siikajoella ja Paavolassa.

Johan Henrikin ensimmäinen vaimo oli Anna, raahelaisen kauppiaan Johan Randströmin ja vaimonsa Anna Carlingin tytär. Tästä avioliitosta syntyi 13 lasta, joista kahdeksan kuoli aivan pienenä.

Toisen avioliiton Johan Henrik solmi 1774 leskirouva Hedvig Eleanora Stierncreutzin kanssa. Avioliiton omalaatuisuus oli siinä, että Johan Henrikin tyttäret Margareta ja Catharina olivat jo ehtineet mennä naimisiin Hedvig Eleanoran poikien Georg Fredrik ja Carl Magnus Stierncreutzin kanssa. Vanhasta pariskunnasta tuli omien lastensa appivanhempia.

Stierncreuzit ja Simeliukset liittyivät monin tavoin yhteen. Yllättäen havaitsin, että olen itse elvyttänyt tätä yhteyttä. Vaimoni Maija on näet Carl Magnuksen ja Cathariinan jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa.

Ilmeisen elinvoimainen 75-vuotias Johan Henrik solmi vielä 1787 kolmannen avioliiton 28-vuotiaan Maria Sofia Gumsen kanssa. Vaimolle liitto taisi olla hyvä kauppa, sillä Saloisten ja Raahen kirkkoherra ei luultavasti kuollut köyhänä.

Johan Henrikin nuorin lapsi oli 2.11.1754 Rantsilassa Siikajoen rannan pappilassa syntynyt Nils. Hän jatkoi Simeliusten nimeä ainoana tästä suuresta perheestä. Vuodesta 1778 hän oli pappina Raahessa (Saloisissa) ja Lohtajalla sekä kappalaisena Alavieskassa, jossa kuoli häämyrkytykseen kinkerimatalla 1804.

Nilsin puoliso oli pappisperheen tytär Margareta Wilander. Perheen 13 lapsesta oli isän kuollessa elossa 11. Vanhin oli 22-vuotias, nuorin kaksi vuotta. Suvun ja ystävien turvaverkot lienevät olleet vahvat, sillä perhe näyttää selvinneen aika hyvin, ja muun muassa kolmesta pojasta tuli pappeja. Heistä Johan päätyi avioliiton kautta Nils Gustav Malmbergin isäpuoleksi. On myös mahdollista, että leski on saanut useitakin silloisen käytännön sallimia niin sanottuja armovuosia eli oikeuden kuolleen miehensä palkkaan ja pappilaan, mutta siitä minulla ei ole varmaa tietoa.

Nilsin kymmenes lapsi oli Jacob (2.7.1795–24.1.1857). Hän oli lukkarina eli kanttorina Rautiossa, Haapajärvellä ja Paavolassa, jossa hänen hautaristinsä on nähtävissä. Sukuyhdistys Simelius–Simojoki perustettiin vuonna 1950 tämän Jacobin jälkeläisten seuraksi, koska tuo joukko saattoi vielä tuntea eriasteisia serkkujaan ja oli säilyttänyt perimätietoa Paavolan lukkarilasta.

Kanttori ei ollut kuvaamanani aikana pelkästään jumalanpalveluksen ja hautajaisten musiikista vastaava henkilö. Hän oli pitäjän tärkeä luottomies, jolle uskottiin monenlaisia tehtäviä. Hän opetti lapsia ja tarvittaessa aikuisiakin lukemaan, laati asiakirjoja ja pöytäkirjoja, vastasi rokotuksesta ja niin edelleen. Aleksis Kivi antaa elävän kuvan ”kanttoorin” arvovallassa sekä *Seitsemässä veljeksessä* että *Nummisuutareissa*.

Niinpä vanhasta Jacobista onkin säilynyt muisto kunnioitettuna miehenä, jollainen hän varmaan olikin. Perhesuhteiden tutkiminen tuo kuvaan uusia piirteitä. Hänen ensimmäinen vaimonsa Katariina Filppula (1.6.1778–1837) oli talon tytär ja ilmeisesti pappilan kotiapulainen. Hän oli miestänsä 17 vuotta vanhempi. Heidät vihittiin 20.12.1811, jolloin Jacob oli 16-vuotias. Ensimmäisen lapsen syntyessäkin hän oli vielä saman ikäinen. Asia saattoi olla Haapajärven kappelissa puheenaihe. Onneksi papin poika saattoi päästä lukkariksi.

Varhain alkaneesta avioliitosta syntyi kuusi lasta, joista jäivät eloon esi-isäni Nils (23.7.1814–25.10.1858) ja lapsettomaksi jäänyt Johannes, pedagogi ja pappi. Toisen avioliittonsa Jacob solmi Cecilia Mankisen (1807–1865) kanssa vuonna 1838. Liitosta syntyi kymmenen lasta, joista seitsemän kuoli pienenä. Kaikkiaan Jacob menetti 16 lapsestaan 11 pienenä. Suku jatkui vain Nilsistä sekä Josefista (s. 1839) ja Jacob nuo-

remmasta (s. 1840) yhden aikuiseksi ehtineen pojan kuoltua naimattomana. Simelius–Simojoki-sukuyhdistyksessä on siis kolme haaraa: Nils, Josef ja Jacob.

Nilsin sukuhaara, johon kuulun, on kahteen muuhun verrattuna hyvin laaja. Nils oli kahta edellä mainittua velipuoltaan noin 25 vuotta eli yhden sukupolven vanhempi. Hän syntyi Haapajärven kappelin kanttorin poikana ja isän siirryttyä Paavolaan jatkoi hänen työtään Haapajärvellä kunnes muutti Rantsilaan, jossa kuoli 44 vuoden iässä. Hänen vaimonsa oli talollisen tytär Elisabeth Mäkelä (1809–1877) Paavolasta. Heidän hautansa on Rantsilassa. Heillä oli kymmenen lasta, joista kahdeksan eli aikuiseksi.

Nilsin ja Elisabethin kolmas lapsi oli isoisäni isä Jakob eli pohjalaiseen tapaan Jaako (13.3.1839–6.5.1868). Hän tuli Rantsilan kanttoriksi isänsä jälkeen alle 20-vuotiaana ja oli myös kunnansihteeri, sairaanhoitaja ja jopa lain sallimien viinapannujen käytön valvoja. Nälänhädän sekä kulkutautien heikentämiä potilaita hoitaessaan hän sai tarun, joka vei hänet hautaan Rantsilan kirkon puistoon.

Sofia Kristiina Koskela

Kanttori Jaako Simeliuksen vaimo oli Sofia Kristiina Koskela (23.3.1838–28.5.1911). Sofia oli Haapaveden Karhukankaan suuresta Koskelan talosta, perheen 18 lapsesta nuorin.

Sukukirja *Karhukankaan Koskelat* antaa vahvan kuvan vanhasta pohjois-pohjalaisesta talonpoikaissuvusta. He pitivät talonsa vauraana sukupolvesta toiseen. Eräs isännistä, hankin esi-isäni, oli ollut säätynsä edustajana Ruotsin valtiopäivillä 1600-luvulla. Kuningas lahjoitti hänelle hopeisen nuuskarasian, joka vieläkin on Koskelan talossa tallella.

Sukukirjan ensimmäinen laitos on hutiloiden tehty ja virheellinen, mutta se on uusittu. Olin vuonna 1967 Haapavedellä perustamassa Karhukankaan Koskeloiden sukuseuraa ja tulin sen hallituksen jäseneksikin, mutta en voinut koskaan osallistua toimintaan, koska seuran kotipaikka on Oulussa.

Jaako Simelius ja Sofia Kristiina Koskela vihittiin 18.8.1861 ja heidän ainut lapsensa Niilo Iisakki syntyi 26.8.1864. Sen jälkeen alkoivat surut. Isä Jaako kuoli, ja pian perheen talo ja kaikki omaisuus paloivat. Nuori leski muutti sukulaisiin Rantsilan Ylipään kylään ja alkoi elää siellä poikansa kanssa.

Kun poika oli myöhemmin Rantsilan kirkkoherrana, tuli kirkkoon mainitun talon paikalla asunut maanviljelijä. Hän oli havainnut, että hänen pellollaan oli perunanvarsi kasvanut kultasormuksen läpi, ja pyysi kuuluttamaan löytötavarasta. Se oli kirkkoheran vanhempien vihkisormus. Myöhemmin sormus oli Miika-setäni vihkisormuksena, mutta hänen kasvattityttärensä kadotti sen.

Minunkin hallussani on ollut muisto Jaakosta, nimittäin hänen pieni ja vaatimaton koraalikirjansa. Se on veisuunjohtajan kirja, sillä urkuja tai vastaavaa instrumenttia ei kirkossa silloin ollut.

Koskelan puolelta isoisälläni Niilo Iisakilla tai tuttavallisemmin Iikalla oli pitkin Pohjois-Pohjanmaata runsaasti serkkuja ja isälläni vielä enemmän pikkuserkkuja. Kun olin lukiossa Raahessa, oli luokallanikin kaksi kaukaista Koskelan puolen sukulaista, Aune Toppila ja Olli Paldanius.

4 Niilo Iisakki Simelius opin tiellä

Pieni Iikka ei voinut enää saada omalta isältään kanttorin oppia, eikä hän perinyt maa-takaan, vaikka äiti varakasta sukua olikin. Leskiäiti päätti panna pojan kouluun. Lähin koulu oli Haapavedellä noin 60 kilometrin päässä. En tiedä, missä hän siellä asui ja millainen koulu oli. Mutta varmasti äidin poikana kasvanut Niilo ikävöi. Hän karkasikin koulusta ja tuli jalkaisin Rantsilaan. Seuraavana päivänä äiti vei hänet takaisin.

Isäni puhui usein tästä tapauksesta. Vaikka se varmasti äidin tunteita koetteli, niin vahva sivistystahto voitti. Tämän talonpoikaisnaisen henkisen voiman soisi säilyvän suvussa samanlaisena sivistystahtona, joka ei anna periksi helppojen ratkaisujen houkutuksille.

Iikan suuri onni oli, että hänen isänsä serkku, Paavolan kanttorin Josef Simeliuksen poika Jooseppi Joakim Simelius, oli saman ikäinen. Jooseppi on sanonut, että kukaan hänen veljistään ei ole ollut niin läheinen kuin Iikka. Iikka puolestaan on sanonut, että hän on saanut sivistyksensä Paavolan lukkarilasta. Aili Simojoki kuvaa kirjassaan *Pappilan ullaolta* (Kustannuskiila 1981) sekä tuon kodin elämää että poikien koulu-

vuosia ja opiskeluaikaa ynnä isänsä Joosepin myöhempiä vaiheita. Kodissa oli tarkka, säätytietoinen ja syvän uskonnollisuuden leimaama elämäntapa.

Jooseppi ja Iikka pääsivät yhdessä Oulun lyseoon. Heillä oli yhteinen asunto, jonne Iikan äiti toimitti leivät. Joosepin kotoa tulivat muut eväät. Epäilemättä heillä on ollut hoitaja ja ruuanlaittaja. Koulunkäynti lienee ollut karua, sillä pojat joutuivat vuorolleen lämmittämään luokkansa aamuyöllä.

Joka tapauksessa he kuitenkin olivat etuoikeutettuja, jo heti kansan eliitiksi valittuja. Eräs heidän luokkatovereistaan oli K. J. Ståhlberg, tuleva tasavallan presidentti, johon he sivumennen sanoen aikamiehinä suhtautuivat hyvin kielteisesti. Etuoikeutettua asemaa kuvaa sekin, että heidän lähtönsä Helsinkiin ylioppilastutkintoa suorittamaan oli Oulussa lähes kansanjuhla.

Historiaa tunteva tietää, että silloisen ajattelutavan mukaan kansakunta piti isänmaallisenä velvollisuutenaan ja melkein pä ilonaan tukea nuorta sivistyneistöä. Kansalaiskeräyksellä kustannetun Vanhan ylioppilastalon oven yllä olivat ja ovat sanat ”Spes suae patriae dedit” eli ”Isänmaa antoi toivolleen”. Ylioppilaat taas pitivät ylevänä kutsumuksenaan kansan palvelemista saamansa hyvän vastapalvelukseksi. Se on toisenlainen näkemys kuin nykyinen, että kuta pitemmän ja perusteellisemmän koulutuksen yhteiskunta antaa, sitä enemmän saajat katsovat oikeudekseen vaatia palkkaa ja etuja.

Pojat opiskelivat 1880-luvulla optimistisen kansallismielisyyden hengessä, mutta eivät ylellisyydessä. Eräässä kirjeessä Iikka valittaa, että talvella ei voi lukea tarpeeksi, koska ei ole rahaa lamppuöljyn ostamiseen. Asuminen helsinkiläisten alivuokralaisena oli kylläkin halpaa. Matkustaminen kotoa oli hankalaa: joko laivalla Turun kautta tai erilaisin kyydein Seinäjoen asemalle. Lähes viikko siihen vähintään meni.

Iikka Simelius valmistui ja vihittiin papiksi 14.1.1889.

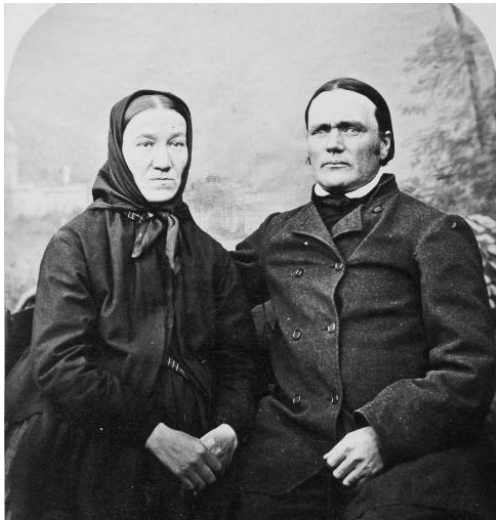
5 Snellmanit tulevat tarinaamme

Vuotta myöhemmin eli 9.1.1890 Iikka solmi avioliiton temperamentikkaan, voimakastahtoisen ja älykkään Kristiina Sofia Snellmanin (12.12.1862–7.5.1946) kanssa.

Snellman-suvun kantaisä Olof Jönsson Snellman (n.1630–1700) on ehkä tullut Ruotsista. Hänen poikansa Hans (noin 1656–1689) ja Hansin poika Johan (1688–1750) olivat muun muassa tullimiehiä Oulussa. Johanin poika Peter (1713–1785) on Snell-

man-suvun Peterin haaran kantaisä. Muut haarat ovat Nils (sammunut), Gerhard, Gabriel (sammunut) ja Samuel.

Peter oli pappina Maksamaalla (Vöyri). Peterin poika Johan (1736–1802) oli Hyrynsalmen kirkkoherra. Hänen hautakappelinsa on nähtävissä Hyrynsalmen hautausmaalla. Jossakin olen nähnyt kuvan tästä vaatimattomasta hirsirakennelmasta. Johanin poika Adolf (1783–1843) oli Tervolan kirkkoherra.

Emilia ja Johan Adolf Snellman

Johan Adolf oli taitava maanviljelijä ja talousmies. 22-vuotiaana hän vuokrasi yli tuhannen hehtaarin suuruisen Paloisten kruununtilan ja pani sen kuntoon. Vuokra-ajan päättyessä hän oli jo ostanut tuhannen hehtaarin Marjaniemen tilan Iisalmen Hernejärveltä ja myöhemmin Koivikon tilan Iisalmen keskustan tuntumasta.

Koivikolla olen usein vierailut Johan Adolfin pojantyttären Maini Mäkisen perheessä. Hieno herrasmaanviljelijän koti. Aviopuoliso oli maatalous- ja metsätieteiden maisteri Martti Mäkinen. Naapuritilalla oli Mainin sisar Riitta naimisissa Olavi Kauppinen kanssa, mutta sisarukset olivat riidoissa eivätkä seurustelleet. Tämäkin on snellmanilainen piirre samoin kuin se, että Johan Adolfin maille yritettiin kerran perustaa Paloisten kaupunki, mutta Suomen senaatin oli luovuttava hankkeesta, koska Snellman kuulemma piti niin kovaa hintaa.

Adolfin poika Johan Adolf (1827–1892) oli Sofian isä ja suurtilallinen Iisalmella, kiivas ja pahansisuihin mies, vaikka oli kirkkoväärtikin. Hänestä Juhani Aho on kirjoittanut karrikoidun kuvauksen *Hellmanin herra*. Siinä hänet kuvataan viranomaisten kanssa riiteleväksi kotityranniksi.

Hänen poikansa Martti kertoo kirjeessään Sofia-sisarelleen isän kuolemasta. Viimeisenä iltanaan pappa oli nuhdellut palveluskuntaansa ”irstaasta elämästä” ja erottanut yhden rengin.

Pappissuvusta polveutuva rovasti Juhani Simojoki kertoo kirjassa elämäntarinaansa sekä kartoittaa isänsä pohjoispohjalaisia ja äitinsä eteläisempiä sukujuuria. Kokonaisuudesta piirtyy kuva monien sukupolvien vahvasta henkisestä perinnöstä. Se on ollut Simojolle tärkeä ja kestävä voimanlähde, joka on itse koetun ohessa pohjustanut hänen elämäntatsumustaan ja valintojaan.

Kaikilla kirjassa muistelluilla on myös oma pieni osansa kauan sitten alkaneessa ja yhä jatkuvassa suomalaisen yhteiskunnan tarinassa. Pienestä akkunasta näkyy suuriakin asioita.

ISBN: 978-952-318-4053

www.bod.fi

